

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 13. juni 2022
Kontor: Straffuldbyrdselskonto-
ret
Sagsbeh: Mikkel Hartz Reenberg
Sagsnr.: 2022-0030-7632
Dok.: 2455023

Besvarelse af spørgsmål nr. 955 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 955 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. maj 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mattias Tesfaye

/

Patrick Kofod Holm Schack

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 955 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af svaret på REU alm. del – spørgsmål 828 give et generelt og offentligt svar om tilbagevirkende kraft i forbindelse med livstid- og forvaringsdømte, som omfattes af lovgivningen, og deres muligheder for at bevare eventuel udgang eller afsoning i åbent fængsel?”

Svar:

1. Den lov, der henvises til i spørgsmålet, trådte i kraft den 1. februar 2022, hvorfra loven fik virkning. Det følger bl.a. af bemærkningerne til ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 2 i lovforslaget, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 180 som fremsat, side 32, at reglerne om, at livstids- og forvaringsdømte som udgangspunkt skal afsone i lukket fængsel i 10 år og desuden som udgangspunkt ikke må komme på udgang, også vil finde anvendelse for indsatte, der før lovens ikrafttræden måtte afsone i åbent fængsel, eller som måtte have tilladelse til regelmæssig udgang.

2. Hvad angår mulighederne for at få tilladelse til udgang, herunder for personer, der tidligere har haft udgang, følger det af straffuldbyrdeleslovens § 49 a, at en indsat, der er idømt fængselsstraf på livstid eller forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke kan opnå tilladelse til udgang, før der er udstået 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil vedkommende har været anbragt i forvaring i 10 år, medmindre udgang sker til bestemte særlige formål eller med henblik på at vurdere den forvaringsdømtes farlighed.

Det forudsættes med bestemmelsen, at indsatte kan opnå tilladelse fra kriminalforsorgsområdet til udgang til f.eks. besøg af nærtstående, som er alvorligt syge, til at være til stede ved en nærtståendes begravelse eller til at møde i retten eller for en anden offentlig myndighed i tilfælde, hvor vedkommende myndighed finder det påkrævet, jf. udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Omvendt forudsættes det, at der ikke kan meddeles tilladelse til udgang efter bestemmelsen til de formål, som er nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 2, herunder f.eks. til at besøge nærtstående personer ved vigtige familiebegivenheder.

Bestemmelsen indebærer desuden, at der ikke kan meddeles tilladelse til ledsaget eller uledsaget udgang til besøg hos bestemte personer, til frigang

til arbejde, til uddannelse eller fritidsaktiviteter, til udstationering eller til udflugter. Det forudsættes endvidere, at der kan meddeles tilladelse til udgang før de 10 år i helt ekstraordinære situationer. Det kan være tilfældet, hvis der er særlige hensyn at tage til den indsatte barn. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis der foreligger dokumentation for, at det i særlig grad vil være skadeligt for den indsatte mindreårige barn at komme på besøg i fængslet, eller hvis der foreligger dokumentation for, at et sådant barn har alvorligere problemer, som helt eller delvist vurderes at kunne afhjælpes ved, at den indsatte får udgang, eksempelvis alvorligere psykiatriske diagnoser. Et særligt hensyn kan også foreligge, hvis den indsatte barn lider af en livstruende uhelbredelig sygdom, uden at sygdommen er så fremskreden, at formålet med udgangen er omfattet af udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, nr. 1.

Bestemmelsen giver desuden mulighed for at tillade udgang før den forvaringsdømte har været anbragt i forvaring i 10 år, hvis udgangen sker med henblik på at vurdere den forvaringsdømtes farlighed. Bestemmelsen tager højde for anklagemyndighedens opfyldelse af straffelovens § 72, hvorefter det påhviler anklagemyndigheden bl.a. at påse, at en foranstaltning om forvaring efter lovens § 70 ikke opretholdes i længere tid og i videre omfang end nødvendigt. Det kan således ikke udelukkes, at en psykiater vil vurdere, at det er nødvendigt, at den forvaringsdømte kommer på udgang før de 10 år for at kunne vurdere farligheden af pågældende. I så fald indebærer bestemmelsen, at den pågældende kan meddeles tilladelse til udgang.

3. Hvad angår mulighederne for afsoning i åbent fængsel, følger det af straffuldbydelseslovens § 24 a, stk. 1, at en indsat, der udstår en straf af fængsel på livstid eller forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke kan overføres fra lukket til åbent fængsel, før den pågældende har udstået 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid eller har været anbragt i forvaring i 10 år. Dette gælder uanset, at overførsel til åbent fængsel ikke i øvrigt anses for betænkelig, jf. straffuldbydelseslovens § 24, stk. 1, nr. 2.

Kriminalforsorgen kan undtagelsesvist bestemme, at straffuldbydelseslovens § 24 a, stk. 1, ikke skal finde anvendelse, hvis hensyn til den indsatte helbred taler herfor, jf. straffuldbydelseslovens § 24 a, stk. 3. Det følger af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, side 6, at muligheden i § 24 a, stk. 3, er tiltænkt anvendt i de situationer, hvor der er lægeligt belæg for, at det kan være skadeligt for den indsatte

fortsat at være anbragt i lukket fængsel. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis den indsatte udvikler demenssygdom eller andre lignende former for mental sygdom. Det kan ligeledes være tilfældet, hvis den dømte har eller får fysiske handicaps, som medfører, at det ikke vil kunne lade sig gøre at afsone i lukket fængsel.